

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 447/2016-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudcu Milana Ľalíka a sudkyne Marianny Mochnáčovej o prijatej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mgr. Margaréta Lukačovičová, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 64/2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 64/2006 p o r u š e n é b o l o .

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 64/2006 konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadost'učinenie v sume 500 eur (slovom päťsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia v sume 363,79 eur (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu – obchodnej spoločnosti BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 447/2016-9 zo 7. júla 2016 prijal v zmysle ustanovenia § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 64/2006 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie v senáte v zložení: Milan Ľalík (predseda senátu), Peter Brňák (sudca) a Marianna Mochnáčová (sudkyňa). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2017 účinného od 1. marca 2017 I. senát ústavného súdu rozhoduje v tomto zložení: Peter Brňák (predseda senátu), Milan Ľalík (sudca) a Marianna Mochnáčová (sudkyňa). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

2. Porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako i práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ (v právnom postavení žalobcu v napadnutom konaní, pozn.) vidí v postupe krajského súdu, ktorý v priebehu viac ako desiatich rokov svojou nečinnosťou, respektíve nesprávnym úradným postupom spôsobil prietahový postup v napadnutom konaní, čo u sťažovateľa vyvoláva pocit právnej neistoty a čo považuje za zjavne neprimerané aj s ohľadom na priemernú dĺžku súdneho konania v rámci Slovenskej republiky.

3. Vo svojej sťažnosti sťažovateľ dôvodí, že tak po skutkovej, ako aj po právnej stránke predmetom rozhodovania krajského súdu nie je vec zložitá (incidenčný spor, pozn.) a trvanie konania po dobu viac ako desať rokov nie je odôvodnené ani správaním samotných účastníkov konania.

Sťažovateľ sa preto v priebehu konania podaním z 8. marca 2016 obrátil sťažnosťou na prietahy v konaní aj na vedenie krajského súdu. Ako ďalej uvádza, *„Podpredseda krajského súdu listom z 23. marca 2016 zaslal právnemu zástupcovi sťažovateľa odpoveď na uvedenú sťažnosť. V odpovedi podpredseda krajského súdu konštatuje, že nakoľko sťažnosť nebola podaná oprávnenou osobou (v súdnom spise sa vraj nenachádza splnomocnenie na právne zastupovanie), nepristúpil k jej prešetreniu. Uvedená odpoveď na sťažnosť bola právnemu zástupcovi sťažovateľa doručená 14. apríla 2016.*

Uvedená odpoveď podpredsedu krajského súdu však vychádza z nedostatočného zistenia skutkového stavu veci. Sťažovateľ totižto v predmetnom súdnom konaní podaním z 9. marca 2015 predložil krajskému súdu okrem iného aj splnomocnenie na zastupovanie z 30. júna 2014, z ktorého je zrejmé, že sťažovateľ je v predmetnom súdnom konaní právne

zastúpený právnym zástupcom, ktorý predsedovi krajského súdu v mene sťažovateľa podal sťažnosť na prieťahy v konaní.“.

4. Sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd svojím nesprávnym postupom a nečinnosťou v napadnutom konaní porušil jeho práva zaručené ústavou, listinou, ako i dohovorom (bod 1), a preto navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 64/2016, krajskému súdu vo veci prikázal konať bez zbytočných prieťahov a jemu priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000 eur, ako i úhradu trov konania.

Uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenie sťažovateľ odôvodňuje jednak zjavne neprimeranou dĺžkou napadnutého konania krajského súdu a jeho nesprávnym postupom vo veci, ako i samotným charakterom konania, ktorý tvorí bežnú rozhodovaciu prax súdov a sám osebe neodôvodňuje nečinnosť krajského súdu.

5.1 Na základe výzvy ústavného súdu sa predseda krajského súdu vyjadril k priebehu konania podaním sp. zn. Spr. 3409/16 zo 17. augusta 2016, v rámci ktorého okrem oznámenia súhlasu s upustením od ústneho pojednávania vo veci konštatoval:

«Vec sťažovateľa bola predložená tunajšiemu súdu dňa 18.05.2006 a je vedená pod sp. zn. 8Cbi/64/2006...

Predmetná vec bola od napadnutia tunajšiemu súdu pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Tatiane Pastierikovej a dňa 02.06.2011 pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Lubici Kriškovej...

V právnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 8Cbi/64/2006... uviedla JUDr. Lubica Krišková, zákonná sudkyňa, k sťažnosti nasledovné:

Dňa 02.06.2011 jej bola vec sp. zn. 8Cbi/64/2006 pridelená ako zákonnej sudkyňi, pričom následne po oboznámení sa s vecou dňa 02.07.2011 vytýčila termín pojednávania na deň 06.10.2011.

Od daného dátumu tunajší súd vo veci plynulo koná, čo možno vyhodnotiť aj z obsahu súdneho spisu. Nemožno sa preto stotožniť s námietkou, že súd je nečinný a koná neefektívne. Skutočnosť, že vec doteraz nie je skončená, je spôsobená konaním sťažovateľa, ktorý doteraz odmietal vo veci vypovedať ako účastník konania z dôvodu, že nie je ako advokát zbavený mlčanlivosti. Z tohto dôvodu sa čakalo na základe žiadosti sťažovateľa aj na vyjadrenie Slovenskej advokátskej komory (č. l. 438, 458, 492, 508, 520 súdneho spisu).

Na podloženie vyššie uvedeného tvrdenia JUDr. Ľubica Krišková poukázala na nasledovný chronologický prehľad procesných úkonov zo strany Krajského súdu v Bratislave v predmetnej veci.

Súd pojednávanie nariadené na deň 06.10.2011 odročil z dôvodu, že sťažovateľ zašle súdu kópiu žiadosti o zbavenie mlčanlivosti p. [REDAKOVANÉ] spolu s kópiami vrátených obálok a doručí súdu stanovisko Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“).

Sťažovateľ bol nečinný, v dôsledku čoho musel súd výzvou zo dňa 19.10.2011 vyzvať sťažovateľa, aby v lehote 10 dní zaslal kópiu žiadosti o zbavenie mlčanlivosti p. [REDAKOVANÉ], a zároveň, aby súdu oznámil, či požiadal SAK o stanovisko k zbaveniu mlčanlivosti.

Sťažovateľ odpovedal na výzvu dňa 25.11.2011 a následne dňa 09.01.2012 súd vytýčil pojednávanie na deň 01.03.2012.

Toto pojednávanie bolo odročené na 05.04.2012 z dôvodu, že sťažovateľ nedisponuje stanoviskom SAK k otázke zbavenia mlčanlivosti.

Na pojednávaní konanom dňa 05.04.2012 vzniesol sťažovateľ námietku zaujatosti sudkyne pre postup sudkyne v otázke právnych účinkov písomného uznania dlhu a v otázke mlčanlivosti. Dňa 24.04.2012 súd predložil vec na rozhodnutie o námietke zaujatosti odvolaciemu súdu.

Následne bol dňa 18.05.2012 spis vrátený bez rozhodnutia z dôvodu, že dôvodom vylúčenia sudkyne by mali byť okolnosti, uvedené v ustanovení § 14 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, a nie je dôvod na jej predloženie odvolaciemu súdu.

Súd okamžite po vrátení vo veci konal, aby bola doriešená otázka, či je sťažovateľ povinný zachovávať mlčanlivosť v tejto veci a dňa 21.05.2012 vyzval SAK, aby doručila súdu svoje stanovisko k tejto veci, ktoré sa sťažovateľ zaviazal rešpektovať.

Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 8 Cbi/64/2006-514 zo dňa 18.06.2016 zrušil uznesenie o vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Súd musel opakovane vyzývať SAK výzvami zo dní 11.09.2012 a 22.10.2012 na zaslanie stanoviska. Medzičasom bol súdny spis sp. zn. 8Cbi/64/2006 zapožičaný Okresnému súdu Bratislava I ku konaniu sp. zn. 6T/52/2010.

SAK reagovala na predmetné výzvy e-mailom zo dňa 30.10.2012, kde zaslala tunajšiemu súdu komunikáciu so sťažovateľom, z ktorej vyplýva, že sťažovateľ mal stanovisko SAK už 10.04.2012, avšak túto skutočnosť súdu neoznámil.

Ihneď po zaslaní stanoviska SAK (z ktorého vyplýva, že právny názor sťažovateľa, že je povinný zachovávať mlčanlivosť, nie je správny) súd dňa 15.11.2012 vytýčil pojednávanie na termín 10.01.2013.

Dňa 10.01.2013 bola doručená žiadosť sťažovateľa o prerušenie konania z dôvodu podania ústavnej sťažnosti, a z toho dôvodu bolo pojednávanie odročené.

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 8Cbi/64/2006 zo dňa 04.02.2013, právoplatným dňa 22.03.2013, prerušil konanie do času skončenia konania o sťažnosti sťažovateľa zo dňa 02.10.2012 na Ústavnom súde Slovenskej republiky.

Dňa 17.01.2014 (opätovne na základe výzvy súdu) vedúci kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky tunajšiemu súdu oznámil, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako neprípustná (č. l. 558 súdneho spisu).

V dôsledku toho bolo vytýčené pojednávanie na termín 24.04.2014, na ktorom sťažovateľ navrhol konanie prerušiť do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 33Cb/51/2004 vo veci určenia platnosti právneho úkonu.

Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 8Cbi/64/2006 zo dňa 26.05.2014 návrh na prerušenie konania zamietol.

Dňa 04.07.2014 podal sťažovateľ odvolanie, ktorému nebolo vyhovené, pretože Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1Obo/35/2014-593 uznesenie tunajšieho súdu potvrdil.

Dňom 09.03.2015 podal sťažovateľ dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1ObdoV8/2015-616 zo dňa 26.11.2015 odmietol.

V januári 2016 tunajší súd doručoval stranám citované uznesenie a dňa 07.03.2016 reagoval na výzvu Okresného súdu Topoľčany.

Súd dňa 18.03.2016 vytýčil pojednávanie na termín 19.05.2016. Pojednávanie bolo odročené na termín 16.06.2016 z dôvodu, že sťažovateľ doručí súdu časovú a vecnú špecifikáciu úkonov právnych služieb, dôkaz, ktorý doteraz odmietal predložiť s poukazom na inštitút mlčanlivosti.

Termín pojednávania 16.06.2016 bol zrušený z dôvodu žiadosti žalovaného. Žalovaný doložil k žiadosti potvrdenie o práceneschopnosti s vyjadrením ošetrojúceho lekára, preto súd túto skutočnosť oznámil sťažovateľovi i žalovanému.

Súd doteraz nemohol vytýčiť ďalšie pojednávanie, pretože z dôvodu účinnosti zákona č. 160/2015 Z. z - Civilný sporový poriadok došlo k zmene Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave k 19.07.2016 (Dodatok č. 6) a vec bude ako senátna prejednávaná v senáte 4Cbs. Po vybavení tejto žiadosti sa senát bude musieť oboznámiť s vecou, a následne bude nariadené pojednávanie. Predpokladaný termín pojednávania je október 2016.

V závere svojho vyjadrenia sudkyňa JUDr. Ľubica Krišková uviedla, že dĺžka súdneho sporu je ovplyvnená činnosťou sťažovateľa, predovšetkým jeho procesnými návrhmi a úkonmi. Predovšetkým zdôraznila, že sťažovateľ navrhoval, aby sa SAK vyjadrila k otázke, či je zbavený mlčanlivosti a stanovisko SAK súdu včas neoznámil a svojimi úkonmi a návrhmi oddiaľuje rozhodnutie vo veci.

S predmetným vyjadrením sudkyne sa v celom rozsahu stotožňujem. Poukazujúc na zbytočné úkony sťažovateľa v danej veci sp. zn. 8Cbi/64/2006 mám za to, že pôvodcom prietáhov v tomto konaní je samotný sťažovateľ.»

5.2 Predseda krajského súdu následne podaním sp. zn. Spr. 3409/16 z 30. augusta 2016 ústavnému súdu zaslal doplnenie jeho vyjadrenia k podanej ústavnej sťažnosti (bod 5.1) o chronológiu procesných úkonov krajského súdu za obdobie od podania žaloby na krajskom súde, t. j. od 18. mája 2006, až po pridelenie veci zákonnej sudkyňi JUDr. Ľubici Kriškovej. V doplnení vyjadrenia predseda krajského súdu uvádza:

„Predmetná vec bola od jej podania tunajšiemu súdu pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Tatiane Pastierikovej až do dňa 01.06.2011, kedy bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Ľubici Kriškovej.

K sťažnosti sťažovateľa uviedla JUDr. Tatiana Pastieriková (zákonná sudkyňa do 01.06.2011) nasledovné:

... Podľa slov JUDr. Pastierikovej, prieťahy si spôsobil sťažovateľ sám opakovanými námietkami zaujatosti, podaním ústavnej sťažnosti, ako aj podaním návrhu na disciplinárne konanie voči sudcovi. V závere svojho vyjadrenia sudkyňa JUDr. Tatiana Pastieriková uviedla, že všetky úkony súdu boli vykonávané bez zbytočných prieťahov.

S predmetným vyjadrením sudkyne sa v celom rozsahu stotožňujem a zotrvávam na predchádzajúcom stanovisku vyjadrenom v odpovedi zo dňa 17.08.2016, že s poukazom na úkony sťažovateľa v danej veci sp. zn. 8Cbi/64/2006 mám za to, že pôvodcom prieťahov v tomto konaní je samotný sťažovateľ.

Súčasne si Vám, vážený pán sudca spravodajca, dovoľujem uviesť chronológiu procesných úkonov súdu a účastníkov za obdobie od 18.05.2006 po zmenu zákonnej sudkyne ku dňu 01.06.2011, takto:

- dňa 18.05.2006 - žaloba doručená Krajskému súdu v Bratislave
- dňa 26.06.2006 - výzva súdu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh
- dňa 11.07.2006 - uznesenie súdu v zmysle § 115a O.s.p.
- dňa 06.12.2006 - pojednávanie a vyhlásenie rozsudku
- dňa 16.01.2007 - odvolanie žalobcu
- dňa 17.01.2007 - zaslanie spisu na Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky
- dňa 02.05.2007 - vyjadrenie k Spr. 2144/07
- dňa 09.05.2007 - odmietnutie odvolania žalobcu Najvyšším súdom Slovenskej republiky
- dňa 18.06.2007 - zaslanie kópie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Obo 18/2007-85 k sťažnosti Spr. 2144/07
- dňa 19.07.2007 - podanie dovolania sťažovateľom
- dňa 05.09.2007 - predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky
- dňa 31.07.2008 - rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o dovolaní sp. zn. 1 Obdo V 69/2007
- dňa 12.01.2009 - doručenie uznesenia účastníkom konania
- dňa 29.01.2009 - zaslanie uznesenia Okresnému riaditeľstvu PZ
- dňa 10.03.2009 - predvolanie na pojednávanie na deň 15.04.2009

- dňa 15.04.2009 - odročenie pojednávania
- dňa 15.04.2009 - predvolanie na pojednávanie na deň 13.05.2009
- dňa 13.05.2009 - odročenie pojednávania z dôvodu námietky zaujatosti sudcu zo strany sťažovateľa
- dňa 19.05.2009 - vyjadrenie k námietke zaujatosti
- dňa 19.05.2009 - úradný záznam
- dňa 20.05.2009 - výzva na zaplatenie súdneho poplatku za námietku zaujatosti
- dňa 25.05.2009 - predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky
- dňa 17.06.2009 - vrátenie spisu z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky
- dňa 28.06.2009 - vyjadrenie k námietke zaujatosti
- dňa 09.07.2009 - rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo/75/2009 a sp. zn. 3 Ndob/15/2009 zo dňa 09.07.2009
- dňa 24.08.2009 - výzva súdu sťažovateľovi na zaslanie adresy navrhovaného svedka
- dňa 07.09.2009 - uznesenie súdu
- dňa 16.10.2009 - odpoveď Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru
- dňa 21.10.2009 - predvolanie na deň 18.11.2009
- dňa 18.11.2009 - zápisnica z pojednávania
- dňa 18.11.2009 - predloženie spisu na KS BA z dôvodu ústavnej sťažnosti sťažovateľa
- dňa 03.02.2010 - výzva sťažovateľovi na vyjadrenie k oznámeniu vedľajšieho účastníka
- dňa 24.02.2010 - uznesenie súdu
- dňa 14.04.2010 - predvolanie na pojednávanie na deň 02.06.2010
- dňa 02.06.2010 - zápisnica z pojednávania - prerušenie konania do rozhodnutia o ústavnej sťažnosti
- dňa 02.06.2010 - uznesenie súdu o prerušení konania
- dňa 15.06.2010 - vyjadrenie k podnetu žalobcu na disciplinárne konanie sudcu
- dňa 22.06.2010 - úradný záznam
- dňa 19.07.2010 - predvolanie na deň 29.09.2010

- dňa 31.08.2010 - zrušenie pojednávania na deň 29.09.2010 z dôvodu námietky zaujatosti zo strany žalobcu
- dňa 02.09.2010 - výzva na zaplatenie súdneho poplatku za námietku zaujatosti
- dňa 06.09.2010 - zrušenie výzvy
- dňa 06.09.2010 - uznesenie o zaplatení súdneho poplatku za námietku zaujatosti
- dňa 07.09.2010 - vyjadrenie k námietke zaujatosti
- dňa 07.09.2010 - predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky
- dňa 17.09.2010 - vrátenie spisu z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky
- dňa 27.10.2010 - vyjadrenie k podnetu žalobcu na disciplinárne konanie sudcu
- dňa 13.04.2011- predvolanie na pojednávanie na deň 18.05.2011
- dňa 16.05.2011 - oznámenie o odročení pojednávania. “

6. Podaním z 19. septembra 2016 si sťažovateľ uplatnil náhradu trov konania vo výške 363,80 eur vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) pozostávajúcu z dvoch úkonov právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a písomné podanie ústavnej sťažnosti, pozn.).

7. Ústavný súd následne so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľa upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Z uvedeného dôvodu senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe podanej ústavnej sťažnosti, písomne podaného stanoviska krajského súdu (body 5.1 a 5.2) vrátane chronológie procesných úkonov krajského súdu a na základe predloženého súdneho spisu krajského súdu sp. zn. 8 Cbi 64/2006.

II.

8.1 Po vykonaní kontroly ústavnému súdu zaslanej chronológie procesných úkonov krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 64/2006 na základe obsahu krajským súdom predloženého – na vec sa vzťahujúceho – súdneho spisu (predloženého ústavnému

súdu na nahliadnutie 19. decembra 2016, pozn.) považoval ústavný súd skutočnosti uvedené v chronológii za preukázané.

8.2 Nad rámec chronológie však ústavný súd pre úplnosť a jasný obraz o priebehu konania krajského súdu uvádza tieto zistenia zo súdneho spisu sp. zn. 8 Cbi 64/2006, ako i z ústavným súdom vykonanej lustrácie:

- 11. október 2016 – nariadený termín pojednávania na 22. november 2016,
- 22. november 2016 – doručenie ospravedlnenia žalobcu týkajúceho sa jeho neúčasti na nariadenom pojednávaní a žiadosti o odročenie pojednávania,
- 22. november 2016 – odročenie termínu pojednávania na 31. január 2017,
- 31. január 2017 – vyhlásenie rozsudku, ktorým krajský súd žalobu žalobcu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

8.3 Lustráciou ústavného súdu bolo následne zistené, že v konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 8 Cbi 64/2006 došlo po doručení rozsudku sp. zn. 8 Cbi 64/2006 z 31. januára 2017 k podaniu odvolania zo strany žalobcu (sťažovateľa, pozn.), v dôsledku čoho bola žalobcovi uznesením z 13. apríla 2017 uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie.

III.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím,

ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo, lebo oneskorená spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť.

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, a to § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1, ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

V zmysle čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priesťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb a v zmysle § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

15.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory o určenie pravosti pohľadávky tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov v rámci incidenčných sporov, a nemožno ich preto po právnej ani skutkovej stránke en bloc hodnotiť ako skutkovo a právne zložité.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu krajského súdu síce vyplýva, že čiastočne ide o vec skutkovo „mierne zložitejšiu“ najmä vzhľadom na potrebu vykonania dokazovania, avšak vec nejaví znaky právnej obtiažnosti. Ústavný súd s ohľadom na uvedené zastáva názor, že v okolnostiach posudzovanej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe krajského súdu bolo možné postupovať tak, aby bol čo najskôr

odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa. V kontexte uvedeného ústavný súd zdôrazňuje, že ani samotný krajský súd vo svojom vyjadrení k podanej ústavnej sťažnosti (body 5.A a 5.B) právnu, respektíve skutkovú zložitosť veci ani raz nenamietal.

15.2 Správanie sťažovateľa ako účastníka súdneho konania je druhým kritériom pri posudzovaní, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti a po následnom vykonaní jej konfrontácie s na vec sa vzťahujúcim súdnym spisom sp. zn. 8 Cbi 64/2006 dal za pravdu záverom krajského súdu o tom, že hlavným pôvodcom priet'ahov v napadnutom konaní bol práve samotný sťažovateľ a že správanie sťažovateľa, najmä v dôsledku ním vykonávaných – často neúčelných – návrhov a úkonov podstatnejším spôsobom prispelo k predĺženiu súdneho konania.

Hoci je pravdou, že sťažovateľ bol v konaní aktívny a v plnom rozsahu využíval všetky svoje procesné oprávnenia, priet'ahy v napadnutom konaní boli dozaista spôsobené i jeho postupom pri opakovanom (neúspešnom, pozn.) podávaní námietok zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, opakovane (neúspešne, pozn.) podávaným ústavným sťažnostiam a následne podávaným žiadosťami o prerušenie napadnutého konania z tohto dôvodu (bod 15.3.3) či podávaním návrhu na disciplinárne konanie voči zákonnej sudkyňi.

Sťažovateľ rovnako opakovane ospravedlňoval svoju neúčast' na nariadených pojednávaniach a od krajského súdu opakovane požadoval odročenie termínu pojednávania na iný dátum a odmietal vo veci vypovedať ako účastník konania s argumentáciou, že nie je ako advokát zbavený mlčanlivosti, v dôsledku čoho sa zo strany krajského súdu na základe jeho vlastnej žiadosti čakalo i na stanovisko Slovenskej advokátskej komory, ktoré v dôsledku vlastného „laxného prístupu“ k veci včas krajskému súdu neoznámil a svojím vlastným konaním a neúčelnými úkonmi v ňom v podstate len odd'aloval vydanie meritórneho rozhodnutia vo veci.

15.3.1 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného krajského súdu. Ústavný súd v kontexte zmieneného zistenia zdôrazňuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a z pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu sp. zn. 8 Cbi 64/2006, ústavný súd v rámci napadnutého konania nachádzal i úseky nie vždy efektívneho a sústredeného konania samotného krajského súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania (takmer 11 rokov, pozn.) mali za následok zistenie zbytočných prietahov. Ústavný súd sa z uvedeného dôvodu čiastočne priklonil v tomto kontexte k názoru sťažovateľa, že k zbytočným prietahom v konaní došlo, a to aj napriek nespochybniteľnej skutočnosti, že v napadnutom konaní krajský súd priebežne konal a samotné ústavnou sťažnosťou napadnuté konanie krajského súdu nebolo poznačené jeho nečinnosťou.

15.3.2 Hoci sú tvrdenia krajského súdu o sťažovateľom opakovane podaných námietkach zaujatosti na zákonného sudcu, ako i o jeho opakovane podaných ústavných sťažnostiach a o podanom návrhu na disciplinárne konanie zákonného sudcu pravdivé, podľa názoru ústavného súdu konanie, ktoré trvá tak dlho, ako to je v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. II. ÚS 3/09, III. ÚS 170/2010, III. ÚS 21/2014).

O neefektívnosti a nesústredenej činnosti krajského súdu v posudzovanom trestnom konaní svedčí i fakt, že Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil prvé meritórne rozhodnutie krajského súdu č. k. 8 Cbi 64/2006-58 zo 6. decembra 2006 uznesením sp. zn. 3 Obo 135/2008 z 10. decembra 2008, ale i skutočnosť, že krajský súd za temer 11 rokov vo veci nariadil viacero pojednávaní (6. decembra 2009, 15. apríla 2009,

13. mája 2009, 2. júna 2010, 18. mája 2011, 6. októbra 2011, 1. marca 2012, 5. apríla 2012, 24. apríla 2014, 19. mája 2016, 16. júna 2016, 22. novembra 2016 a 31. januára 2017, pozn.), pričom mnohé z nich pred dátumom ich konania sám zrušil alebo ich na viacnásobnú žiadosť žalobcu, respektíve v jednom prípade i na žiadosť žalovaného následne odročil.

I keď je pravdou, že na ostatnom pojednávaní nariadenom na 31. január 2017 krajský súd vo veci druhýkrát meritórne rozhodol (krajský súd žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pozn.), avšak zistená celková doba trvania napadnutého konania sa ešte reálne predĺži o niekoľko ďalších mesiacov, keďže na základe ústavným súdom vykonanej lustrácie bolo zistené, že žalobca (sťažovateľ, pozn.) podal voči rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Cbi 64/2006 z 31. januára 2017 opravný prostriedok (bod 8.3).

15.3.3 V kontexte posudzovania sťažovateľom namietaných prietahov krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd zohľadnil i skutočnosť, že sťažovateľ sám niekoľkonásobne krajskému súdu navrhol prerušenie napadnutého konania (najmä v dôsledku ním podaných ústavných sťažností, pozn.), na čo krajský súd

- pojednávanie nariadené na 2. jún 2010 na žiadosť sťažovateľa prerušil do rozhodnutia ústavného súdu o sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti,

- na základe písomného podania sťažovateľa z 10. januára 2013 uznesením č. k. 8 Cbi 64/2006-545 zo 4. februára 2013 napadnuté konanie prerušil do skončenia konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa z 2. októbra 2012 a

- na základe tretieho návrhu sťažovateľa na prerušenie konania podaného sťažovateľom na pojednávaní 24. apríla 2014 uznesením č. k. 8 Cbi 64/2006-571 z 26. mája 2014 návrh sťažovateľa na prerušenie konania zamietol.

Ústavný súd v nadväznosti na sťažovateľom podané návrhy na prerušenie napadnutého konania dodáva, že obe ním podané ústavné sťažnosti, na základe ktorých sa dožadoval prerušenia napadnutého konania, boli zo strany ústavného súdu odmietnuté. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa z 19. októbra 2009 odmietol ako zjavne neopodstatnenú uznesením sp. zn. I. ÚS 131/2010 z 22. apríla 2010 a jeho ďalšiu sťažnosť z 2. októbra 2012 odmietol ako neprípustnú uznesením sp. zn. IV. ÚS 648/2013 z 12. decembra 2013.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti hodnotené v bode 15.1 až 15.3.3 ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

17. Keďže napadnuté konanie nebolo do času rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd krajskému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cbi 64/2006 v ďalšom období postupoval bez zbytočných prietahov tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

18. Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu, v ktorej sa nachádza.

19. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

20. S ohľadom na žiadosť sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (bod 4), najmä však vzhľadom na hodnotenie jeho správania v tomto náleze (bod 15.2), zohľadňujúc i iné okolnosti danej veci (body 15.3.1 až 15.3.3), ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia v sume 500 eur (bod 3 výroku rozhodnutia), ktorú považoval za dostatočnú a vhodnú.

21. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

22. Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodoval aj o úhrade trov konania, ktoré vznikli sťažovateľovi v dôsledku jeho právneho zastúpenia pred ústavným súdom obchodnou spoločnosťou BUZINGER & PARTNERS s. r. o. Sťažovateľ si podaním z 19. septembra 2016 uplatnil náhradu trov konania vo výške 363,80 eur vrátane DPH, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) (bod 6).

23. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 eur (za dva úkony v roku 2016). Úhradu priznal za dva uplatnené úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) – 2 x 143 eur a režijný paušál 2 x 8,58 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 303,16 eur. Právny zástupca sťažovateľa preukázal, že je platiteľom DPH, predložením osvedčenia o registrácii pre daň, preto ústavný súd zvýšil priznanú úhradu o DPH v rozsahu 20 % (60,63 eur) podľa § 18 ods. 3 vyhlášky, teda priznaná úhrada trov sťažovateľa celkovo predstavuje sumu 363,79 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

24. Trovy konania je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa – obchodnej spoločnosti BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15/6302, Bratislava (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

25. Ústavný súd nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadostučinenie, ako i náhradu trov konania nad ústavným súdom priznanú sumu uvedenú v bodoch 3 a 4

výroku nálezu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

26. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 3. mája 2017